

Föräldramöte

30.10.2024

- information om studentexamen

Marianne Pärnänen, rektor
Inka Halkivaha, studiehandledare

Studentexamen

- arrangeras två gånger om året, på våren och på hösten
- ska avläggas vid högst tre på varandra följande examenstillfällen (t.ex. vår-höst-vår)
- anses påbörjad då den studerande första gången anmäler sig till examen

Fördelar med spridd examen

- mindre stress
- kan skriva prov i flera realämnen
- har en del undan, kan satsa mera på det som är kvar
- ett dåligt resultat kan höja motivationen
- man får skriva om, om man inte är nöjd
- får pröva på hur det känns att skriva
- varierande svårighetsgrad i skrivningarna, tur – otur

Nackdelar med spridd examen

- satsar inte fullt varken den första eller den andra gången
- missar ev. någon fördjupad eller förberedande kurs
- studiemotivationen minskar kanske på slutrakan om en del av proven redan är avlagda

Studentexamenstrukturen

- minst fem prov i olika examensämnen

Obligatoriskt för alla

I examen skall ingå minst fyra prov från minst tre grupper.
Minst ett prov skall bygga på den långa lärokursen.

- ett eller flera andra prov kan dessutom avläggas

ILMO verktyget

- kan användas för att kontrollera vilka ämneskombinationer som är tillåtna
- <https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/sv>

Blir du student?

FI SV

Valt undervisningsspråk: Svenska

Välj prov

Modersmål och litteratur, svenska

Finska, lång lärokurs

Engelska, lång lärokurs

Historia

Samhällslära

Matematik, kort lärokurs

Välj prov

Välj prov

Välj prov

Man kan bli student med de valda proven!

Tillbaka till val av undervisningsspråk

När får man börja skriva studentexamensprov?

När studeranden har avlagt

- de obligatoriska studierna i skrivämnet
- minst 6 sp i korta främmande språk (= valfria studier)

Rektor har skyldighet att kontrollera att examinanden är skrivberättigad.

Rektor kan bevilja undantag.

Gäller t.ex. språk om en studerande har inhämtat motsvarande kunskaper utomlands.

Vilka förkunskaper krävs?

- provuppgifterna baserar sig på de **obligatoriska och nationella valfria studierna**
- ämnesöverskridande uppgifter, som baserar sig på mångsidig kompetens, kan också ingå

Bra att ta i beaktande då man väljer studieavsnitt!
Vad lönar det sig att läsa?

Skriftlig plan i Wilma

- *en skriftlig plan för spridningen av proven* måste göras upp (ämne, skrivningstid)
- bra att gå igenom planen tillsammans med studiehandledaren *innan* anmälan lämnas in

Skrivningstid	Ämne som skrivs (ämnesförkortningen är den som studentexamensnämnden använder. Om du t.ex. skriver N, får du fram kort matematik.)
2024V	O Modersmål, svenska
2023H	CA Finska, lång (andra inhemska språket)
2023H	EA Engelska, lång
2024V	M Matematik, lång
2024V	FC Franska, kort
2024V	PS Psykologi

Den egentliga anmälan

- *studeranden* anmäler sig till *examentillfället* och proven via Wilmas elektroniska blankett
- sista anmälningsdagen inför
 - vårens skrivningar: 1 december 2024
 - höstens skrivningar: 27 maj 2025
- bindande anmälan
 - kan annulleras endast av "synnerligen vägande skäl" (sjukdom, studier eller arbete utomlands, särskilda förhinder pga värnplikt)

Bindande anmälan

- studerande kan inte ändra på anmälan efter att anmälningstiden gått ut -> det går inte att stryka ämnen eller ändra nivån på prov
- om studeranden uteblir/inte lämnar in en provprestation för bedömning → betraktas provet som underkänt
- examensavgifterna måste alltid betalas (gäller avgiftsbelagda prov)

Anmälan till prov på annan nivå

- man kan anmäla sig till ett prov i samma ämne av annan svårighetsnivå förutsatt att det här provet
 - är ett "extra" prov, dvs. att det inte ingår i de fem prov som krävs för att avlägga examen
 - ersätter ett underkänt prov, som är ett av de fem som krävs för examen, och det i examen finns ett annat prov på den mera krävande nivån (se exemplet på följande sida)

Ersätta underkänt prov

Välj prov

Modersmål och litteratur, svenska ▾

Finska, lång lärokurs ▾

Engelska, lång lärokurs ▾

Matematik, kort lärokurs ▾

Biologi ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov

Modersmål och litteratur, svenska ▾

Finska, medellång lärokurs ▾

Engelska, lång lärokurs ✓ ▾

Matematik, kort lärokurs ▾

Biologi ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Välj prov ▾

Man kan bli student med de valda proven!

Man kan bli student med de valda proven!

Rätten till avgiftsfria prov

- gäller dem som omfattas av avgiftsfri undervisning
- gäller de fem första proven (och försök att höja något av dessa prov om de är underkända)
- rätten till avgiftsfria prov tar slut det år examinandena fyller 20 år.

Övriga prov betalar examinandena själv.

Ansökan om specialarrangemang

- Om det finns skäl som försämrar provprestationen
 - sjukdom
 - funktionsnedsättning
 - särskilda läs- och skrivsvårigheter
 - främmande språk som modersmål eller annan jämförbar orsak

kan *studeranden eller vårdnadshavaren* ansöka om specialarrangemang.

- Ansökan ska lämnas in senast då den studerande första gången anmäler sig till examen
 - senast 23.11 för vårens examen
 - senast 23.4 för höstens examen

Ansökan gjord av examinanden eller av vårdnadshavaren

Om det ansöks om specialarrangemang

Personlig studieplan eller de delar av den i vilka
erhållna stödåtgärder vid prov framkommer
ELLER
annan utredning över stödåtgärder som söks

Gymnasiets utlåtande gällande behovet av
specialarrangemang och hur ändamålsenliga de är

Läs- och skrivsvårighet

Utlåtande ur vilket det
framgår

- resultaten för de obligatoriska dyslexitesterna
- lärares observationer om examinandens arbete i läroämnet

Sjukdom eller funktionshinder

Läkarutlåtande

- Hörselskada: ton- och talaudiogram

Övriga utlåtanden som
inverkar på saken

Synnerligen svår levnadssituation

Utlåtande om
synnerligen svår
levnadssituation

Eventuellt utlåtande om
medicinsk diagnos

Främmande språk som modersmål

Utlåtande som
innehåller

- Två lärares bedömning av hur främmande språk som modersmål påverkar examinandens studieframgång

Schema: Delarna i ansökan om att skäl som försämrar provprestationen ska beaktas i studentexamen.

I praktiken görs anmälan i samarbete med gymnasiet och fylls i via SEN:s e-tjänster.

Specialarrangemang

- extra tid (max 2 h)
- avskilt smågruppsrum
- rätt till större teckenstorlek och större bildskärm
- utrymme för vila
- hjälpmedel för synskadade
- prov med begränsat ljudmaterial
- anlitannde av assistent

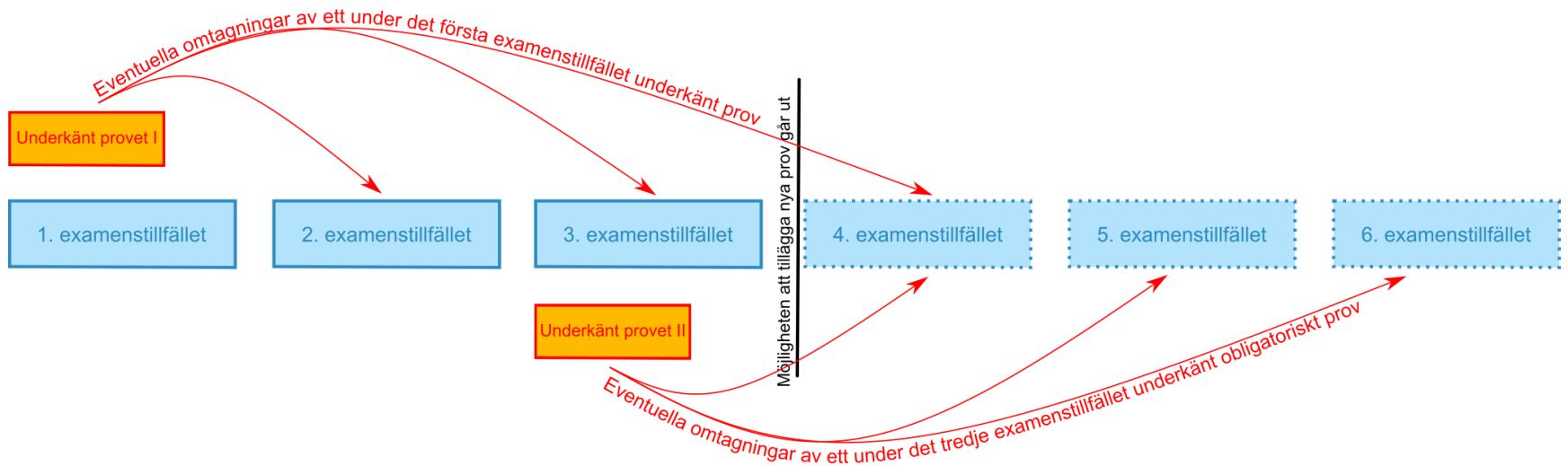
Beaktande av läs- och skrivsvårigheter i studentexamen

- kräver ett utlåtande av speciallärare, psykolog eller talterapeut
- ska vara utfärdat under gymnasietiden
- på studerandes ansvar att skaffa fram utlåtandet och att ansöka om att LoS-svårigheterna beaktas
 - screening -> testning
 - ansökan till SEN via e-tjänster

Hur skäl som försämrar provprestation beaktas i bedömningen

- Sjukdom eller funktionshinder, läs- och skrivsvårigheter eller en synnerligen svår livssituation kan beaktas i bedömningen *endast om den studerande annars skulle få ett underkänt vitsord i provet*

Omtagning av **underkänt** prov

Att ta om ett **underkänt** prov

- som krävs för att avlägga examen
 - ett underkänt prov kan göras om **tre** gånger vid de tre examenstillfällena som omedelbart följer på det tillfälle där studerande skrev underkänt
 - om provet blir underkänt vid det tredje skrivtillfället, får examinanden använda de tre följande skrivtillfällena för att försöka bli godkänd
 - om försöket att bli godkänd misslyckas, måste examinanden göra om examen från början
 - tillåtet att byta nivå på ett underkänt prov *förutsatt att* det bland de fem proven finns åtminstone ett annat prov på en mer krävande nivå

Att ta om ett **underkänt** prov (forts.)

- efter att examen har avlagts
 - ett underkänt prov får tas om hur många gånger som helst

Kompensation

- Ett underkänt prov kan kompenseras om de fyra övriga proven som behövs för examen är godkända
- Det krävs minst 10 komp.poäng för att examen ska godkännas
- De fyra högsta vitsorden beaktas då komp.poängen räknas samman

L = 7p, E = 6p, M = 5p, C = 4p, B = 3p, A = 2p

Att ta om ett **godkänt** prov

- ett godkänt prov får tas om hur många gånger som helst och när som helst

Att komplettera examen

- En person som blivit godkänd i studentexamen kan komplettera
 - med prov i andra ämnen än de som ingår i den avlagda examen
 - med prov på en annan nivå (t.ex. kort matematik om lång matematik redan ingår i examen)

Avbruten examen

- Hela examen måste avläggas på nytt om studeranden inte har avlagt examen under tre på varandra följande tillfällen.
 - Jfr. omprov av ett underkänt prov

Realämnesprov

- vid ett och samma examenstillfälle anordnas två provdagar i realämnen
- möjligt att skriva endast ett prov per provdag
- högst två realämnesprov per examenstillfälle

Genom att sprida examen kan den studerande skriva prov i flera realämnen.

Ämnesrealen

samma provdag

Psykologi (5/9)

Filosofi (5/9)

Historia (5/9)

Fysik (7/11)

Biologi (7/11)

samma provdag

Evang.luth. religion (5/9)

Ortodox religion (5/9)

Livsåskådningskunskap (5/9)

Samhällslära (5/9)

Kemi (7/11)

Geografi (5/9)

Hälsokunskap (5/9)

Ordningföljden mellan provdagarna kan variera.

Provdagar våren 2025

Datum	Prov
Tisdag 11.3	Modersmålet, läskompetensprovet
Torsdag 13.3	Främmande språk, kort lärokurs
Fredag 14.3	Modersmålet, skrivkompetensprovet
Måndag 17.3	Främmande språk, lång lärokurs
Onsdag 19.3	Matematik, lång och kort lärokurs
Fredag 21.3	PS, FI, HI, FY, BI
Måndag 24.3	Det andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs
Onsdag 26.3	RE, LK, SL, KE, GE, HÄ

Bedömning

- Ämnesläraren gör en preliminär bedömning av provprestationerna enligt SENs anvisningar
- SENs censorer gör den slutgiltiga bedömningen
- Resultaten skickas till gymnasierna senast 23 november / 25 maj

Studerande (eller vårdnadshavaren) kan be om omprövning av bedömningen (avgift 50,00 €).

Information på nätet

Mer detaljerad information finns på

- studentexamensnämndens hemsida
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv>
- vår hemsida <https://info.edu.turku.fi/katedral/en-hemsides-sektion/studentexamen/>
- information till de studerande
<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/utforandet-av-examen/information-till-examinanderna>

Utrustning som du ska ha med dig

Ta med *egen dator, laddare och hörlurar, dvs. den utrustning du fått från skolan.*

Se till att datorn är fulladdad på morgonen.

För dem som inte omfattas av avgiftsfriheten gäller det att ta med sin egen privata dator + all utrustning som behövs. Utöver laddare och hörlurar, kan det eventuellt behövas en adapter för USB-pinnen och ethernet-kabeln.

OBS! Användning av trådlös tillägsutrustning är helt förbjudet!

OBS!

- Studerandena ska ha med en egen dator
 - vilka krav som ställs på datorn hittar du här
[Abitti-kompatibla datorer | Abitti](#)
- Studerandena ansvarar själva för att de kan starta upp sin datorn från usb-minnet
 - usb-minnet kommer från SEN och delas ut i skrivsalen
 - anvisningar för de studerande
[Starta datorn med minnepinne | Abitti](#)

Praktisk info som gäller själva skrivdagen

- Info om skrivsal och när man senast ska vara på plats skickas via Wilma kvällen innan provdagen.
- Man får ha med sig pennor, suddgummi osv. samt näsdukar och personliga hygienartiklar förutsatt att de är i sina ursprungliga oöppnade förpackningar.
- Övrigt ss. väskor, papper, armbandsur, mobiltelefoner, aktivitetsband eller andra elektroniska apparater får man inte ta in i skrivsalen.

Praktisk info (forts.)

- Mat (smörgåsar, frukt...) och drycker (läsk) ska förpackas i genomskinliga förpackningar
 - Etiketter ska tas bort eller täckas över med t.ex. silvertejp

Studentexamen och högskoleantagning

- Urval till högskoleutbildning främst på basis av betyg
 - Majoriteten av studieplatserna vid högskolor fylls på basis av vitsord i studentexamen (sk. Betygsurval). I yrkeshögskolor reserveras också en del studieplatser åt sökande med yrkesinriktad grundexamen.
 - Av de platser där betygsurval tillämpas reserveras största delen för förstagångssökande, vissa utbildningar antar också endast förstagångssökande på basis av betyg (t.ex. Handelshögskolor, medicinska fakulteten)
 - Det kan finnas tröskelkriterier för betygsurval! (T.ex. ett visst vitsord i ett ämne som mo/ma eller godkänd prestation i ett visst ämne)
 - En del ansökningsmål kan även använda s.k. Direktantagning p.b.a. Studentexamen, tävlingsframgång eller universitetssamarbete mm. Det innebär att alla sökande som uppfyller vissa kriterier antas som studerande.
- Nytt system med urvalsprov fr.o.m. 2025
 - Samarbete mellan universiteten
 - Antalet studerande som antas på basis av urvalsprov varierar, urvalsprovet ordnas efter resultaten för betygsurvalet kommit. (inga långa förberedelser behövs, baserar sig ofta på gymnasiestudier)

Högskolornas studerandeurval forts...

- Lämplighetstest möjliga
 - kan ordnas för personer som antagits genom betygsurval eller som en del av urvalsprovet
- Antalet ämnen i studentexamen som poängsätts varierar mellan olika utbildningar från 3 till 6 ämnen, vanligast är att man poängsätter 5 ämnen.
 - Poängen i betygsurvalet beräknas alltid enligt den ämneskombination som ger högst poäng för den sökande.
 - YH → 1 poängtabell Uni → 11 poängtabeller
 - Tabellerna är indelade enligt hur matematiken och ämnesrealerna poängsätts i dem, man kan få olika poäng för samma ämne när man söker till olika ämnesområden
 - Poängsättningen för MO, FINA/FINB & främmande språk är densamma i alla tabeller (undantag när du söker till studier i främmande språk)
 - Matematik och ämnesrealerna poängsätts på tre olika sätt beroende på ämnesområde
 - Länk till poängtabellerna: <https://yliopistovalinnat.fi/sv/poangsattningen-for-betygsantagningen-fran-ar-2026>

Exempel på
poängsättning,
universitet:
Ekonomiutbildning,
logopedi,
pedagogik,
informationssystem

Obs!
Tröskelkriterier kan
variera, t.ex.
Ekonomi = godkänt
vitsord i matematik
Logopedi = minst M
i modersmål

Ämne	L	E	M	C	B	A
Modersmål och litteratur	36,1	32,5	28,8	21,7	10,8	5,4
Matematik, lång	28,9	28,6	26,0	20,2	8,7	4,3
Matematik, kort	28,2	25,4	22,5	16,9	8,4	4,1

Tre andra ämnen

Ämne	L	E	M	C	B	A
Långt språk	28,3	25,5	22,6	17	8,5	4,2
Medellångt språk	25,0	20,0	15,0	10,0	7,5	3,8
Kort språk (exkl. kort engelska)	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Biologi	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Filosofi	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Fysik	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Geografi	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Historia	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Hälsovetenskap	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Kemi	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Livsåskådningskunskap	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Psykologi	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Religion	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Samhällslära	24,5	19,6	14,7	9,8	7,4	3,7
Kort engelska	20,0	16,0	12,0	8,0	6,0	3,0

Yrkeshögskolornas poängtabell

ÄMNE	ÄMNE / NIVÅ	L	E	M	C	B	A
Modersmål¹⁾		46	41	34	26	18	10
Matematik	Lång	46	43	40	35	27	19
	Kort	40	35	27	19	13	6
Främmande/det andra inhemska språket²⁾	Lång	46	41	34	26	18	10
	Medellång	38	34	26	18	12	5
	Kort	30	27	21	15	9	3
Ämnesreal eller främmande språk³⁾	Fysik	30	27	21	15	9	3
	Kemi	30	27	21	15	9	3
	Biologi	30	27	21	15	9	3
	Geografi	30	27	21	15	9	3
	Hälsökunskap	30	27	21	15	9	3
	Psykologi	30	27	21	15	9	3
	Filosofi	30	27	21	15	9	3
	Historia	30	27	21	15	9	3
	Samhällslära	30	27	21	15	9	3
	Religion/livsåskådningskunskap	30	27	21	15	9	3
	Främmande språk (lång/kort)	30	27	21	15	9	3

Vilka ämnen borde man skriva? Måste man skriva L i allt?

- Endast en liten del av dem som deltar i studentskrivningarna får vitsordet Laudatur. År 2022 hade 69% av dem som fick en studieplats inte skrivit någon laudatur.
- Mycket poäng för modersmål inom alla ämnesområden, så det lönar sig för alla att satsa på det
- Fundera på dina **styrkor**; vad är du intresserad av? Du skriver sannolikt bättre vitsord i ämnen du är motiverad och intresserad av att läsa.
- Korta språk ger ofta lika mycket poäng som realämnen
- Matematiken ger fortsättningsvis mycket poäng, men skillnaden är mindre mellan lång och kort matematik på vissa områden (t.ex. Rättsvetenskaper)
- Det kan fortfarande finnas t.ex. ett tröskelkriterium för betygsantagning att man måste ha skrivit lång matematik på naturvetenskapliga området
- Vill du se med hurdana poäng man kommit in till olika utbildningar? Testa räknaren todistusvalinta.fi!
- **OBS! Man kan alltid också bli antagen via urvalsprov eller t.ex. Via den s.k. ÖPU-leden (från öppna högskolan till examensstuderande)**

Mera information:

studieinfo.fi

<https://yliopistovalinnat.fi/sv>

<https://www.yrkeshogskolestudier.fi/>

- Tvåorna deltar i en Uni-YH-dag 7.3.2025, och de har SH-lektioner och samtal med studiehandledaren i period 5!

Inka Halkivaha, studiehandledare

040 138 52 99

Wilma

Inka.halkivaha@edu.turku.fi